

Sairaanhoidajan kokemukset väkivallasta psykiatrisella osastolla -kirjallisuuskatsaus

Joonas Rouhiainen

2023

Laurea-ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidajan kokemukset väkivallasta psykiatrisella osastolla -kirjallisuuskatsaus

Joonas Rouhiainen
Sairaanhoidaja
Opinnäytetyö
5/23

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata psykiatrisella osastolla työskentelevän sairaanhoitajan kohtaamaa väkivaltaa, heidän itsensä kokemana.

Opinnäytetyön tavoitteena oli, että tutkimustiedosta hyötyvät psykiatrisella osastolla työskentelevä henkilökunta, jotta sairaanhoitajat ja heidän esihenkilönsä voivat paremmin huomioida työturvallisuutta sekä työhyvinvointia työssä kohdatun väkivallan osalta.

Tietoperustana toimi kirjallisuus psykiatrisesta hoitotyöstä, väkivallasta psykiatrisessa hoitotyössä, sairaanhoitajien kokemuksista väkivallasta ja kirjallisuus työturvallisuudesta. Opinnäytetyössä käytettiin kuvailevaa kirjallisuuskatsausta. Aineiston keräämiseen käytettiin seuraavia tietokantoja: Medic, Cinahl EBSCO ja Pubmed. Kirjallisuuskatsauksen tulosten mukaan sairaanhoitajat kokevat useita negatiivisia psyykkisiä tunteita työpaikkaväkivallasta psykiatrisessa hoitotyössä, sekä hyväksynnän tunnetta, kokien väkivallan olevan valitettava osa ammattikuvaa. Kirjallisuuskatsauksesta voi päätellä väkivallan olevan yleinen mutta valitettava osa sairaanhoitajan työtä psyykkisiä potilaita hoidettaessa, joka aiheuttaa negatiivisia henkisiä kokemuksia. Kirjallisuuskatsauksen perusteella voi ajatella väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyn, ja henkilökunnalle väkivallasta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä palautumisen olevan prioriteetteja organisaatioille. Oikealla tavalla implementoituna edellä mainittuja keinoja voidaan hyödyntää sairaanhoitajien työssäjaksamisen kehittämisessä psykiatrisessa hoitotyössä.

Joonas Rouhiainen

How Nurses Experience Workplace Violence in Psychiatric Care: Literature review.

Year

2023

Pages

19

The purpose of the literature review conducted in this thesis was to describe nurses' experiences of violence in psychiatric care. The objective of the study is that the staff working in the psychiatric department will benefit from the research information, so that nurses and their supervisors can better consider occupational safety and occupational well-being in relation to violence encountered at work.

Literature on psychiatric nursing, violence in psychiatric nursing, nurses' experiences of violence, and literature on occupational safety were reviewed. A descriptive literature review was used as the research method. The databases of Medic, Cinahl EBSCO, Pubmed were used for data collection. The literature review reveals that nurses experience several negative psychological experiences because of workplace violence in psychiatric nursing. Also prevalent is a feeling of acceptance, experiencing violence an unfortunate, yet prevalent part of the profession. From the research, it can be concluded that violence is a common, and partly accepted part of the nurses' work when treating mentally ill patients. All in all, this causes negative mental experiences for the nurses.

Based on the literature review, it can be stated that the prevention of violent situations, and also recovery and debriefing after the violent incidents, are priorities for an organization. If implemented correctly, the above-mentioned methods can be used to develop nurses' ability to work in psychiatric care.

Keywords: Psychiatric nursing, violence, nurses' experiences

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Tarkoitus ja tavoite	8
3	Teoreettinen viitekehys	9
4	Tutkimusmenetelmä	12
4.1	Kirjallisuuskatsaus	12
4.2	Aineiston keruu ja aineisto	12
4.3	Aineiston analyysi	13
5	Tulokset.....	13
6.	Pohdinta	15
6.1	Eettisyys ja luotettavuus.....	15
6.2	Johtopäätökset, kehittämissuhteet ja jatkotutkimusaiheet.....	16
7	Liitteet.....	15
8	Lähteet	19

1 Johdanto

Työpaikkaväkivalta on yleinen ongelma useilla toimialoilla, ja se vaikuttaa merkittävästi työntekijöiden terveyteen ja hyvinvointiin. Sairaanhoitajat, jotka muodostavat terveydenhuoltojärjestelmien selkärangan maailmanlaajuisesti, kohtaavat usein väkivaltaa työnkuvansa takia, erityisesti psyykkisesti sairaita päivittäin hoitavat sairaanhoitajat ovat jatkuvasti väkivallanuhan alla. Psyykkisesti sairaita potilaita ei voida väittää olevan lähtökohtaisesti väkivaltaisista, mutta tietyt taustalla vaikuttavat seikat voivat lisätä väkivallan uhkaa heitä hoitavalle henkilökunnalle. Näitä seikkoja ovat muun muassa sairauteen sekä ympäristöön liittyvät tekijät. Työpaikkaväkivallan esiintyminen terveydenhuollon ympäristöissä on saanut yhä enemmän huomiota, koska se vaikuttaa haitallisesti sairaanhoitajien fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin, työtyytyväisyyteen ja potilashoidon yleiseen laatuun. (Väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä, Hannele Laaksonen, 2009, Workplace violence in healthcare settings: The risk factors, implications and collaborative preventive measures Lim, Jeffree, Saupin, Giloi, Lukmana, ja World Health Organization, 2023).

Tämä tutkimus käsittelee psykiatrisessa sairaanhoidossa työskentelevien sairaanhoitajien kohtaamaa väkivaltaa, sairaanhoitajien itse kokemana. On tiedossa, että psykiatrisilla osastoilla työskentelevät sairaanhoitajat kohtaavat väkivaltaisia tilanteita hoitotyössään, tässä tutkimuksessa avataan keskeisiä käsitteitä sairaanhoitajien kohtaamisista väkivaltilanteista, ja kerätyn tutkimustiedon avulla selvitetään miten psykiatrisilla osastoilla työskentelevät sairaanhoitajat kokevat kohtaamansa henkisen väkivallan. Lähteinä tutkimuksessa toimivat aikuisten psykiatrisessa sairaanhoidossa työskentelevien sairaanhoitajien kertomat kokemukset eri puolilta maailmaa. Tutkimus toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena.

Tutkimuksessa käytetyt lähteet ovat viimeisen 10 vuoden ajalta, jotta tutkittu aineisto sairaanhoitajien kokemuksiin väkivallasta psykiatrisessa hoitotyössä olisi ajankohtaista. Lopulta, tavoitteena olisi, että tutkimusta voidaan hyödyntää lähteenä tulevia tutkimuksia varten, kuten sairaanhoitajien työssäjaksamista parantamiseen psykiatrisessa hoitotyössä.

2 Tarkoitus ja tavoite

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata psykiatrisella osastolla työskentelevän sairaanhoitajan kohtaamaa väkivaltaa, heidän itsensä kokemana.

Tavoitteena opinnäytetyölle on, että tutkimustiedosta hyötyvät psykiatrisella osastolla työskentelevä henkilökunta, jotta sairaanhoitajat ja heidän esihenkilönsä voivat paremmin huomioida työturvallisuutta sekä työhyvinvointia työssä kohdatun väkivallan osalta.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat: 1. Millaisia ovat sairaanhoitajien kokemukset väkivallasta psykiatrisilla osastoilla.

3 Teoreettinen viitekehys

3.1 Psykiatrinen hoitotyö

Psykiatria itsessään on yksi monista lääketieteellisistä erikoisaloista, psykiatriassa tutkitaan, hoidetaan, ennaltaehkäistään sekä kuntoutetaan mielenterveydellisiä sairauksia. Tässä erikoisalassa hoidetaan ihmistä, sekä ihmissuhteita. (Mielenterveyden Psykologia, Toivio, Nordling, Aromaa, Turpeinen, Weizzman-Henelius, Ghitta, 2009.)

Psykiatrisessa hoitotyössä hoidetaan mielenterveydellisesti sairaita potilaita, joilla on hyvin epäyhtenäinen sairausryhmä, jotka ilmenevät usein eri tavoin. Mielenterveydellisten häiriöiden diagnostiikka pohjautuu sovittuihin luokituksiin, oireiden määriin ja ominaispiirteisiin. Kaikkea terveydenhuoltoa ohjaavat eettiset-, taloudelliset- ja tieteelliset arvot, eikä psykiatrinen hoitotyö ole poikkeus. (Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri, Schubert, Mielenterveyshoitotyö, 2013).

Suomessa psykiatrisen palvelujärjestelmän tehtävä voidaan nähdä olevan potilaan tai asiakkaan hyvä hoito. (Mielenterveyden Psykologia, Toivio, Nordling, Aromaa, Turpeinen, Weizzman-Henelius, Ghitta, 2009).

Psykiatrisilla osastoilla hoidon piiriin kuuluvat potilaat tarvitsevat yleisesti mielenterveydellisen sairauden hoitoon lyhyt-, tai pitkäaikaista hoitoa psykiatriseen hoitoon erikoistuneella osastolla. Suomessa mielenterveydenhoitoa määrittelee sosiaali-, ja terveysministeriön valvoma Mielenterveyslaki. Suomi on Länsi-Eurooppalaisten maiden joukosta yksi maista, joissa on eniten psykiatrisia hoitopaikkoja asukaslukuun suhteutettuna. Toisaalta viime aikoina laitoshoitopaikkoja on vähennetty, avohoidon sijaan, vuonna 2021 psykiatrisia laitoshoitopaikkoja oli koko suomessa n. 2700, joka on yli 40% vähemmän vuoteen 2015 verrattuna. (Psykiatrinen erikoissairaanhoito, THL, 2021).

3.2 Sairaanhoitajan työ psykiatrisella osastolla

Hoitotyöntekijät ovat suurin ammattiryhmä terveys- ja sosiaalialalla, sairaanhoitajia esiintyy kaikkialla, missä terveyttä edistävää, ehkäisevää, hoitavaa ja korjaavaa mielenterveys- ja päihdetyötä tehdään. Sairaanhoitajat toimivat yksityisellä, järjestösektorilla tai julkisella itsenäisesti asiantuntijuutensa määrittelemällä alueella tai osana muuta hoito-, kehittämisen-, asiiantuntija- tai esimiestyötä. (Holmberg, Hoitaja mielenterveys- ja päihdetyössä, 2016).

Psykiatrisella osastolla, kuten kaikessa hoitotyössä, työskentelevän sairaanhoitajan on kohdattava potilas kokonaisvaltaisesti ihmisenä (Hoitotyön taidot, ja toiminnot, Rautava-Nurmi, ym, 2020).

Psyykkisesti sairaita hoidettaessa, inhimillisiä ja eettisiä kysymyksiä tulee vastaan lähes joka päivä. Tämä vaatii mielenterveyshoitotyössä olevaa sairaanhoitajaa olemaan varautunut näihin kohtaamisiin. Mielenterveyshoitotyön osalta hoitoa ohjaa Käypä hoito -suositukset. Tämän

lisäksi eettisesti oikeanmukainen hoito vaatii myös kokemus-, henkilökohtaista tietoa, tai sosi-
aalista kompetenssitietoa. (Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri, Schubert, Mielenterveyshoito-
työ, 2013.)

Sairaanhoitajan työ psykiatrisella osastolla koostuu hoitotoimenpiteistä, valvonnasta, lääke-
hoidon toteuttamisesta, potilaiden ohjaamisesta, potilaiden päivittäisissä toimissa avustami-
sesta, jatkohoidon suunnittelusta. Sairaanhoitaja psykiatrisella osastolla toimii osana moniam-
matillista tiimiä. Psykiatrisella osastolla toimiminen vaatii sairaanhoitajalta potilaslähtöi-
syyttä, potilaan ja hoitajan välisen yhteistyösuhteen luomiseksi. Potilaslähtöinen hoitotyö tar-
koittaa vuorovaikutusta, konsultoivaa ohjausta, mielekkään toiminnan järjestämistä sekä ja-
ettua vastuuta. Tavoitteena on luoda yhteistyösuhte potilaan ja sairaanhoitajan välille, hy-
vän-, ja mielekkään hoidon järjestämiseksi. (Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri, Schubert,
Mielenterveyshoitotyö, 2013).

3.3 Väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä

Väkivaltainen toiminta tarkoittaa uhkaamista, tai tekoja. Psykiatrisessa hoitotyössä kohdattu
väkivalta voidaan rajata fyysiseen ja psyykkiseen. (Holmberg, Hoitaja mielenterveys- ja päih-
detyössä, 2016). Sairaanhoitaja voi kohdata väkivaltatilanteita hoitotyössä erikoisalasta riip-
pumatta. Kuitenkin voidaan sanoa psykiatrisella osastolla työskentelevän sairaanhoitajan to-
dennäköisyyden kohdata aggressiivisuutta, vihaa, ja väkivaltaa hoidettavilta potilailta on eri-
tyisen suuri. Psykiatria on vanhusten hoidon, ensihoidon ja päivystyksen lisäksi yksi terveyden-
huollon erityisala, jossa hoitohenkilökuntaan kohdistuneita väkivaltatilanteita kohdataan eni-
ten. (Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta väkivallasta oikeuspsykiatrisella osastolla, Pun-
talo, 2017.)

Tähän syynä voidaan pitää hoidettavien potilaiden monimuotoiset psyykkiset sairaudet ja mo-
ninaiset ongelmat (Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta väkivallasta oikeuspsykiatrisella
osastolla, Puntalo, 2017.) Sairaanhoitajan kohtaama väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä tapah-
tui usein hoitotoimien yhteydessä, potilasta puettaessa sekä riisuessa, tai potilasta talutta-
essa. Lisäksi yleistä oli kahden potilaan välinen riitatilanne, jonka seurauksena väkivaltaa
kohdistui myös väliin menneelle hoitajalle. (Väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä, Hannele
Laaksonen, 2009). Tutkimuksissa ilmeni yleisimmän fyysisen väkivallan muodon olevan lyömi-
nen, joka muodosti noin puolet fyysisistä väkivalta tilanteista, tutkituilla suomalaisilla psyki-
atrisilla osastoilla. Muita fyysisen väkivallan muotoja raapiminen, potkiminen, repiminen, tö-
näisy, puristaminen. Fyysisen väkivallan yhteydessä hoitajiin kohdistui lähes aina myös ver-
baalista väkivaltaa, kuten huutamista, kiroamista. (Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta
väkivallasta oikeuspsykiatrisella osastolla, Puntalo, 2017).

Tutkimuksessa mukana olleissa psykogeriatrisissa hoitoyksiköissä kaikista väkivaltatilanteista keskimäärin noin puolet kohdistui hoitohenkilökuntaan. Väkivaltatilanteet lopuivat usein toisen henkilökunnan välintuloon, tai ratkesivat puhumalla. Pieni määrä väkivaltatilanteista johti vaikeisiin vammoihin hoitohenkilökunnalle. (Väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä, Hannele Laaksonen, 2009.)

3.4 Väkivalta psykiatrisella osastolla sairaanhoitajan kokemana

Hoitajat kokevat väkivaltatilanteiden aiheuttavan moninaisia tunteita psykiatrisella osastolla työskennellessään. Väkivaltatilanteen on tutkittu aiheuttavan psykiatrisella osastoilla työskenteleville sairaanhoitajille henkistä, sekä fyysistä kuormitusta. (Väkivalta psykiatrisessa hoitotyössä, Hannele Laaksonen, 2009.)

Hoitajat kokivat väkivallan uhan olevan tiedostettava ja osa sairaanhoitajan työtä psykiatrisella osastolla, johon heidän oli täytynyt hyväksyä. Väkivallan uhkaa hoitajat pitivät arkipäiväisenä työssään. He kuitenkin pitävät sitä ikävänä, sekä haitallisena osana työtään. Väkivaltatilanteiden kokemukset saattoivat johtaa posttraumaattisen stressihäiriön muodostumiseen, ja toistuessaan väkivaltatilanteet pystyivät aiheuttamaan sitä kokemille hoitajille äkillisen suorituskyvyn romahtamisen.

(Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta väkivallasta oikeuspsykiatrisella osastolla, Puntalo, 2017)

3.5 Työturvallisuus ja työhyvinvointi

Työturvallisuus hoitotyössä koostuu työntekijän omasta toiminnasta sekä työyksikön seuraamasta työturvallisuus mallista, jotka noudattavat valtakunnallisia ohjeistuksia, suosituksia ja toimintamalleja. (Turvallisia sote-palveluja: opas sosiaali- ja terveystuollon ammattilaiselle, Koivula, Brotkin, Saarsalmi, 2018)

Psykiatrisella osastolla työskentelevän sairaanhoitajan näkökulmasta hyvän hoidon tarjoamisen lähtökohdanna voidaan pitää myös sairaanhoitajan itsensä työssä jaksamista ja työhyvinvointia, johon työpaikalla kohdattu väkivalta voi vaikuttaa negatiivisesti. (Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystuollan eettinen neuvottelukunta, ETENE, 2001).

4 Tutkimusmenetelmä

4.1 Kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaus toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, joka on yksi kirjallisuuskatsauksen alalaji. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus ei ota poikkeavasti kantaa tutkitun aineistoon kvantitatiivisesti, vaan se kertoo tutkimusaineiston pohjalta, miksi kyseinen ilmiö tapahtuu. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa kahteen kategoriaan: narratiivinen, ja integroiva. Narratiivisessa kirjallisuuskatsauksessa voidaan kuvailla aiheen kehityskulkua, historiaa tai antaa yleisestä laajakuva kohteesta. Tämä toteutetaan yhdistämällä epäyhtenäinen tieto, yhteiseksi narratiiviksi. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus itsessään voidaan vielä jakaa kolmeen kategoriaan: yleiskatsaukseen, toimitukselliseen tai kommentoivaan. Integroiva kirjallisuuskatsaus puolestaan toimii parhaiten, kun aihetta tai ilmiötä halutaan tutkia mahdollisemman monipuolisesti. Integroivalla otteella usein tuotetaan uutta tietoa, jo aiemmin tutkitusta aiheesta. (Mikä kirjallisuuskatsaus?, Salminen, 2011)

4.2 Aineiston keruu ja aineisto

Opinnäytetyöhön haettiin aineistoa seuraavista tietokannoista: Medic, Cinahl EBSCO, PubMed.

Sisäänottokriteereinä toimivat lähteet olivat suomen tai englannin kielellä, vuosina 2013-2023 tehtyjä julkaisuja. Julkaisut käsittelivät aikuisten psykiatrisessa hoitotyössä olevia sairaanhoidtajien kokemuksia väkivallasta. Käytetyt tiedonhaun lähteet olivat tieteellisiä julkaisuja, prograduja sekä väitöskirjoja. Poissulkukriteereinä toimivat kaikki ennen vuotta 2013 tuotetut julkaisut, opinnäytetyöt, sekä ei-tieteelliset artikkelit ja kommentit. Tämän lisäksi tutkimuksesta poissuljettiin artikkelit, jotka käsittelivät alle 18-vuotiaita psyykkisesti sairaita potilaita.

Taulukko: Artikkeleiden valintaprosessi

Tietokanta	Hakusana	Rajaukset	Tulokset	Otsikon tai tiivistelmän mukaan valitut	Kokotekstin mukaan valitut
Medic	Psykiatrinen hoito AND väkivalta		189	1	1
Cinahl EBSCO	psychiatric nurse AND experience workplace violence		88		1
PubMed	psychiatric nursing AND violence,		182	3	3
	psychiatric nursing AND work-based violence		47	1	1

4.3 Aineiston analyysi

Lähde aineistoista haettiin vastauksia tutkimuskysymykseen, jotka ovat näkyvillä taulukoituna. Aineistosta löydettyjen tutkimuskysymysten vastauksista etsittiin yhteneväisyyksiä, jotka luokiteltiin. (Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, Tuomi, Sarajärvi, 2009. Kustannusosakeyhtiö Tammi.)

5. Tulokset

Kirjallisuuskatsauksen aineistoksi valikoitui 6 tutkimusta, joissa kerrottiin tutkimuskysymyksen mukaisesti psykiatrisessa hoitotyössä työskentelevän sairaanhoitajan kokemuksia väkivallasta työssään.

Tulokset jakautuivat kahteen luokkaan, jotka olivat psyykkiset negatiiviset vaikutukset, sekä hyväksynnän tunne väkivaltaa kohtaan. Yleisimpänä kokemuksena tutkimuksissa ilmeni, että hoitajat kokevat merkittäviä negatiivisia fyysisiä ja henkisiä seuraamuksia työpaikalla kohtaan väkivallan vuoksi. (*Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services*, 54(9), 31-36) Sairaanhoitajat kokivat kohtaamansa väkivallan aiheuttaneen väsymystä ja heikentäneen työssä jaksamista. (Workplace violence in nursing: A concept analysis, Mahmoud, 2021, ja Occurrence of workplace violence and the psychological consequences of it among nurses working in psychiatric outpatient settings, Holopainen, Pesonen, Kyngäs, 2020). Sairaanhoitajat kokivat stressiä työpaikalla kohtaamien väkivaltatilanteiden takia, tällä oli negatiivinen vaikutus työssäjaksamiseen. (The moderating role of social support on workplace violence and stress among psychiatric nurses, Shahdour, 2022). Hoitajat ilmoittivat kokeneensa masennusta kohtaamiensa väkivaltatilanteiden jälkeen. (Well-Being and Safety Among Inpatient Psychiatric Staff: The Impact of Conflict, Assault, and Stress Reactivity, Kelly, 2015)

Sairaanhoitajat kokivat väkivaltatilanteiden aiheuttaneen pelkoa, sekä toivottomuuden tunnetta työssään (Exploring Experiences of Workplace Violence and Attempts to Address Violence Among Mental Health Nurses in the Kingdom of Saudi Arabia, Seham Mansour Alyousef, Sami Abdulrahman Alhamidi, 2022).

Sairaanhoitajat kokivat vihan tunnetta, työpaikalla heihin kohdistuneen väkivallan takia. (Workplace violence in nursing: A concept analysis, Mahmoud, 2021.) Nämä yllä mainitut kokemukset luokiteltiin ensimmäiseen kahdesta kategoriasta; negatiivisiin psyykkisiin kokemuksiin, joihin siis lukeutui stressi, väsymys, viha, pelko sekä toivottomuutta.

Toisena kategoriana voidaan pitää sairaanhoitajien kokemaa hyväksyntää väkivaltaa kohtaan. Kahdessa erillisessä lähteessä selvisi sairaanhoitajien kokevan valitettavaa hyväksyntää väkivaltaa kohtaan, kokien sen olevan osa sairaanhoitajan työtä. (Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta väkivallasta oikeuspsykiatrisella osastolla, Puntalo, 2017, ja Prevalence and severity of verbal, physical, and sexual inpatient violence against nurses in Swiss psychiatric hospitals and associated nurse-related characteristics: Cross-sectional multicentre study, Schlup, Gehri, Simon, 2021).

6. Pohdinta

Tulosten tarkastelussa voidaan havaita useita toistuvia tuntemuksia väkivaltatilanteista, joita sairaanhoitajat psykiatrisella osastolla työskennellessään kokivat. Sairaanhoitajien kokemukset väkivallasta voidaan kaikki tulkita haitallisiksi henkisen ja fyysisen jaksamisen kannalta. Lisäksi sairaanhoitajien kokema väkivalta psykiatrisilla osastoilla vaikutti negatiivisesti heidän näkemyksiinsä hoitotyöstä, johtaen haluun vaihtaa ammattia, ja kokien tarvetta lisä tuelle organisaatiolta. Lähes kaikissa tutkimuksissa mainittiin sairaanhoitajien kokeneen stressiä kohdatessaan väkivaltaa työssään.

6.1 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö toteutettiin yhden henkilön toteuttamana kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksen eettisyyteen ja tutkimustavan rehellisyyteen kiinnitettiin huomiota läpi opinnäytetyöprosessin. Eettinen näkökulma huomioitiin jokaista alkuperäistutkimusta viitattaessa läpi tutkimusprosessin. Opinnäytetyö on toteutettu niin, että tieteellisiä alkuperäistutkimuksia lainatessa lähteen lainausmerkintä löytyy opinnäytetyön lähdemerkinnöistä Laurea-Ammattikorkeakoulun kirjallisten lähdemerkintäohjeiden mukaisesti. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa, Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisu, 2023).

Opinnäytetyön luotettavuus perustuu tutkimuksessa käytettyjen lähteiden luotettavuuteen, sekä tutkimusprosessina toimineen kirjallisuuskatsauksen oikeaoppiseen käyttöön. Luotettavassa laadullisessa kirjallisuuskatsauksessa vaaditaan tutkijaa huomioimaan käytetyn lähteen relevanttisuuden tutkimuskysymykseen. Luotettavuutta arvioitiin koko kirjallisuuskatsauksen prosessin aikana. Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt lähdeviittaukset ovat tuoreita, korkeintaan 10 vuotta vanhoja tutkimushetkestä laskien. Luotettava tutkimus tulee olla uudelleen toteutettavissa tutkimuksessa käytetyillä hakusanoilla, jotka ovat nähtävillä kohdassa 4.2 (Laadullinen terveystutkimus, Kylmä, Juvakka, 2012).

Tutkimuksessa on pyritty hyödyntämään hoitotieteiden ammattisanastoa.

Tutkimuksessa hyödynnetyt lähteet ovat kotimaisia sekä ulkomaalaisia tutkimuksia, jossa tutkija on etsinyt psykiatrisella osastolla työskentelevän sairaanhoitajan kokemuksia väkivallasta työpaikallaan. Luotettavuudessa on huomioitava eri maissa toteutettujen tutkimusten eroavaisuudet. Psykiatrinen hoitotyö ja siihen perustuvat käytännöt, lainsäädännöt ja ohjeistukset vaihtelevat jokaisessa tutkimusmaassa, kuitenkin tutkimuksessa käytettyjen alkuperäislähteiden tutkimuskohteiden kokemukset väkivallasta psykiatrisella osastolla voidaan pitää luotettavana, sillä ympäröivistä tekijöistä riippumatta jokaisen ihmisen tuntemukset ovat

lähtökohtaisesti aitoja. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa, Tutkimusseettisen neuvottelukunnan julkaisu, 2023).

6.2 Johtopäätökset, kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusaiheet.

Kirjallisuuskatsaus osoittaa, että psykiatrisen sairaanhoitajan kohtaama väkivalta hoitotyössä aiheuttaa sairaanhoitajille erilaisia negatiivisia tuntemuksia, kuten pelkoa, vihan tunnetta, masennusta, stressiä sekä heikentäneen työssä jaksamista. Osa sairaanhoitajista kokee tutkimuksen perusteella olettavansa väkivallan olevan osa työtä psykiatrisella osastolla. Tutkimuksessa ilmenee myös sairaanhoitajien kokevan tarvitsevansa tukea organisaatiolta väkivallan ennaltaehkäisyyn. Voidaan ajatella väkivallan olevan valitettava, mutta osittain hyväksytty osa sairaanhoitajan hoitotyötä psyykkisesti sairaita potilaita hoidettaessa. Sairaanhoitajat kuitenkin näkevät mahdollisuuksia kehittää ja ennaltaehkäistä sairaanhoitajan turvallisuuden tunnetta organisaatiolta saatavalla tuella. Aihetta onkin tutkittu runsaasti, ja monesta organisaatiosta voidaankin löytää sairaanhoitajan työturvallisuutta kohentavia, ja ”debriefing” tyyliä ratkaisuja henkisen palautumisen edistämiseksi. Jatkotutkimuskohteena voisi olla selvittää sairaanhoitajien kokemien ennaltaehkäisevien, ja väkivaltatilanteiden jälkeisen henkistä hyvinvointia parantavia ratkaisuja. Millä näistä ratkaisuista saadaan paras vaste sairaanhoitajien työssäjaksamisen parantamiseksi? (Laadullinen terveystutkimus, Kylmä & Juvakka, 2012).

7. Liitteet

Liite 1: Kirjallisuustaulukko

Tutkimus	Tarkoitus	Aineisto	Menetelmät	Päätulokset
<i>Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services</i> , 54(9), 31-36.	Tutkimuksessa selvitettiin tutkimustiedon pohjalta keinoja minimoida sairaanhoitajien kokemaa väkivaltaa työtilanteissa.	Hoitajien haastattelut kliinissä-, psykiatrisessa sekä vanhusten hoitotyössä.	Laadullinen tutkimus	Tutkimus osoitti, että hoitajat kokevat merkittäviä negatiivisia fyysisiä ja henkisiä seuraamuksia työpaikalla kohtaaman väkivallan vuoksi.
Workplace violence in nursing: A concept analysis, Mahmoud, 2021.	Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää työpaikkaväkivaltaa hoitotyössä.	Käsiteanalyysi	Laadullinen tutkimus	Hoitajat kokivat stressiä, väsymystä, vihaa sekä nöyryytystä väkivallan seurauksena .
Occurrence of workplace violence and the psychological consequences of it among nurses working in psychiatric outpatient settings, Holopainen, Pesonen, Kyngäs, 2020.	Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää työpaikkaväkivallan esiintymistä ja väkivallalle altistumisen psykologisia seurauksia psykiatrisissa avohoitavissa työskentelevien sairaanhoitajien keskuudessa.	Haastattelu tutkimus	Laadullinen tutkimus	Hoitajat kokivat työpaikkaväkivallan aiheuttavan väsymystä.
Prevalence and severity of verbal, physical, and sexual violence against nurses in Swiss psychiatric hospitals and associated nurse-related characteristics: Cross-sectional multicentre study, Schlup,	Tutkimuksessa selvitettiin työpaikka väkivallan esiintyvyyttä, uhrien reaktioita, ja organisaation strategioita työpaikka väkivallan ennaltaehkäisemiseksi Taiwanissa.	Haastattelu tutkimus	Laadullinen tutkimus	Hoitajat kokivat työpaikka väkivallan olevan valitettava osa ammattikuvaa.

Gehri, Simon, 2021.				
Exploring Experiences of Workplace Violence and Attempts to Address Violence Among Mental Health Nurses in the Kingdom of Saudi Arabia, Seham Mansour Alyousef, Sami Abdulrahman Alhamidi, 2022	Tutkimuksessa selvitettiin Saudi-Arabialaisten psykiatrisissa sairaaloissa työskentelevien hoitajien kokemuksia väkivallasta, ja sen ennaltaehkäisyä.	Haastattelu tutkimus	Laadullinen tutkimus	Hoitajat kokivat pelkoa sekä epätoivoa työssään, kohtaamansa väkivallan aiheuttama.

8. Lähteet

ETENE, Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta, 2001.

Holmberg, Hoitaja mielenterveys- ja päihdetyössä.

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkasepäilyjen käsitteleminen Suomessa, Tutkimuskäsitteellisen neuvottelukunnan julkaisu, 2023. Viitattu: 23.5.2023. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Kelly, ym, Well-Being and Safety Among Inpatient Psychiatric Staff: The Impact of Conflict, Assault, and Stress Reactivity, 2015. Viitattu: 23.5.2023. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10488-015-0683-4>

Koivula, Brotkin, Saarsalmi, 2018, Turvallisia sote-palveluja: opas sosiaali ja terveyshuollon ammattilaiselle. Viitattu: 23.5.2023.

Kuhanen, Oittinen, Kanerva, Seuri, Schubert, Mielenterveyshoitotyö, 2013.

Kylmä & Juvakka, Laadullinen terveystutkimus, 2012.

Laaksonen, Väkiältä psykiatrisessa hoitotyössä, 2009. Viitattu: 23.5.2023.

Lim, Jeffree, Saupin, Giloi, Lukmana, Workplace violence in healthcare settings: The risk factors, implications and collaborative preventive measures, 2022. Viitattu: 23.5.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9206999/>

Mahmoud, Workplace violence in nursing: A concept analysis, 2021. Viitattu 23.5.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8103077/>

Puntalo, Hoitajien kokemus heihin kohdistamasta väkivallasta oikeuspsykiatrisella osastolla, 2017. Viitattu: 23.5.2023. <https://www.proquest.com/central/docview/2758392702/AE9EC14E62144D6DPQ/1?accountid=12003>

Rautava-Nurmi, ym, Hoitotyön taidot, ja toiminnot, 2020.

Salminen, Mikä kirjallisuuskatsaus? 2011.

Schlup, Gehri, Simon, Prevalence and severity of verbal, physical, and sexual inpatient violence against nurses in Swiss psychiatric hospitals and associated nurse-related characteristics: Cross-sectional multicentre study. Viitattu: 23.5.2023. <https://onlinelibrary-wiley-com.nelli.laurea.fi/doi/10.1111/inm.12905>

Seham Mansour Alyousef, Sami Abdulrahman Alhamidi, Exploring Experiences of Workplace Violence and Attempts to Address Violence Among Mental Health Nurses in the Kingdom of Saudi Arabia, 2022. Viitattu: 23.5.2023. <https://journals-sagepub-com.nelli.laurea.fi/doi/10.1177/23779608221142716>

THL, Psykiatrinen erikoissairaanhoito, 2021. Viitattu: 23.5.2023. <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/aineistot-ja-palvelut/tilastojen-laatu-ja-periaatteet/laatuselosteet/psykiatrinenerikoissairaanhoito>

Tuomi, Sarajärvi, 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

World Health Organization, 2023. Viitattu: 23.5.2023. <https://www.who.int/activities/preventing-violence-against-health-workers>

